irannewspaper.ir

سه‌شنبه • ۹ تیر ۱۴۰۵ • سال سی‌و دوم • شماره ۹۰۶۰
• اذان ظهر ۱۲/۰۸ • اذان مغرب ۱۹/۴۵ • نیمه شب شرعی ۲۳/۱۵ • اذان صبح فردا ۰۳/۰۶ • طلوع آفتاب فردا ۰۴/۵۲

«ایران» را در صفحه‌های مجازی دنبال کنید

ایران

• صاحب امتیاز: خبرگزاری جمهوری اسلامی
• مدیر مسئول: صادق حسین جابری انصاری
• سردبیر: هادی خسروشاهین

مؤسسه فرهنگی - مطبوعاتی ایران
• رئیس هیأت مدیره: صادق حسین جابری انصاری
• مدیرعامل: علی متقیان
• تلفن: ۸۸۷۶۱۷۲۰ • نمابر: ۸۸۷۶۱۲۵۴ • ارتباط مردمی: ۸۸۷۶۹۰۷۵ • امور مشترکین: ۸۸۷۴۸۸۰۰
• پیامک: ۳۰۰۰۴۵۱۲۱۳ روابط عمومی • صندوق پستی: ۵۳۸۸-۱۵۸۷۵
• نشانی: تهران خیابان خرمشهر، شماره ۲۰۸ • توزیع: نشر گستر امروز • چاپ: چاپخانه‌های همشهری و مؤسسه جام جم
• سازمان آگهی‌های روزنامه ایران: دارنده گواهینامه ایزو ۹۰۰۱ از شرکت NISCERT
• پذیرش سازمان آگهی‌ها: ۱۸۷۷ • انتشارات مؤسسه فرهنگی - مطبوعاتی ایران: ۸۸۵۰۴۱۱۳

سخن روز

پیامبر اکرم (ص):
ای فاطمه! همه چشم‌ها در روز قیامت گریان است، جز چشمی که بر مصیبت‌های حسین گریسته باشد.

بحارالأنوار، ج۴۴، ص۲۹۲

نقل قول

آیین تشییع رهبر شهید ثبت ملی می‌شود

آیین تشییع رهبر شهید «بزرگ‌ترین رویداد ملی انقلاب اسلامی» خواهد بود و ثبت ملی این رویداد به‌عنوان بخشی از حافظه ماندگار تاریخی ملت و میراث معنوی معاصر ایران انجام خواهد شد. جنگ ۱۲ روزه و رمضان، با وجود خسارت‌های مادی، به تقویت انسجام ملی، ارتقای جایگاه جمهوری اسلامی ایران در افکار عمومی جهان و خلق ظرفیت‌های جدید قدرت نرم منجر شد.

بخشی از صحبت‌های سیدرضا صالحی امیری در نشست شورای راهبردی وزارت میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

«داریوش کاردان» بازیگر نقش «رابین ویلیامز»

جایزه بهترین فیلم کوتاه سال و بهترین بازیگر مرد بیست و هشتمین جشنواره بین‌المللی منای آمستردام به فیلم کوتاه «درست مثل رابین ویلیامز» به نوشته و کارگردانی محسن یوسفی و با بازی داریوش کاردان اهدا شد. فیلم (Just like Rabin Williams) پیش‌تر در چندین جشنواره نمایش‌های موفقی داشته و این دومین جایزه بین‌المللی این فیلم است. در این فیلم، همچنین سلمان فرخنده، رامین ناصرنصیر، اسرا جلیلیان، هدا تورنگ و جابر غفاریان ایفای نقش می‌کنند. /**ایرنا**

بازگشت «سوسن پرور» به صحنه

سوسن پرور بزودی با نمایش «ویژه بانوان نیست» به تهیه‌کنندگی علی اکباتانی به صحنه بازمی‌گردد. این نمایش که متن آن نوشته کیمیا خلج است، به کارگردانی سعید حشمتی دور دوم اجراهای خود را از ۱۷ تیر ماه در سالن شماره یک پردیس تئاتر «شهرزاد» آغاز می‌کند. در این اثر نمایشی سوسن پرور در کنار وحیدرضا صادق‌پور، مرضیه صدرایی، آرزو نادری و... به ایفای نقش می‌پردازد. در کارنامه هنری این بازیگر، بازی در نمایش‌هایی چون «خرس»، «بازی خانه»، «پسرک خیالباف»، «اتاق تاریک» و «مکبث» به چشم می‌خورد. /**ایسنا**

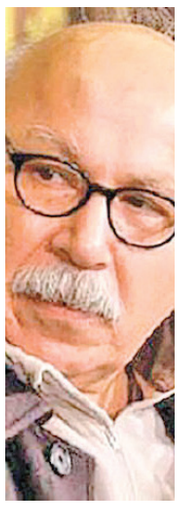

«علیرضا داودنژاد» پس از ۹ سال در تدارک «زوجه دیجیتال»

علیرضا داودنژاد پس از ۹ سال از ساخت «مصائب شیرین ۲» برای فیلم جدیدش درخواست پروانه ساخت می‌دهد.

این کارگردان سینما اظهار کرد: «فیلمنامه فیلم جدیدم که بزودی متقاضی پروانه ساخت آن خواهم شد، درباره رابطه یک هکر بازیگوش، نابغه ایرانی و یک هوش قدرتمند چینی است که مایه‌های طنز هم دارد و نامش «زوجه دیجیتال» است و قصد دارم به زودی آن را تولید کنم. /**ایسنا**

دومین دوره «خیمه هنر» در محوطه تئاترشهر همزمان با دهه دوم محرم برگزار شد

میعادگاه عاشورایی برای هنرمندان کشور

رویداد هنری «خیمه هنر» تلاش دارد پیوند میان هنر ایرانی و فرهنگ عاشورا باشد و نغمه‌ها، آیین‌ها و روایت‌های عاشورایی را در قالب‌های مختلفی همچون موسیقی، نمایش و هنرهای تجسمی به مخاطبان ارائه کند

گزارش

نداسیجانی
گروه فرهنگی

دومین دوره رویداد هنری «خیمه هنر» با هدف گردهمایی هنرمندان رشته‌های مختلف و اجرای آثار آیینی و عاشورایی، در دهه دوم محرم در محوطه تئاترشهر در حال برگزاری است؛ رویدادی که تلاش دارد جلوه‌های متنوع هنر آیینی و مذهبی را در قالب های مختلفی چون موسیقی، نمایش و هنرهای تجسمی به مخاطبان ارائه کند. این رویداد با همکاری معاونت امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ادارات کل و دفاتر زیرمجموعه و همراهی مجموعه‌ای از نهادهای فرهنگی با هدف تکریم و ترویج شعائر دینی، مبانی اعتقادی و ایفای مسئولیت اجتماعی حوزه هنر برگزار می‌شود.

«خیمه هنر» تلاشی برای روایت ارادت هنرمندان به عاشورا با زبان هنر

بابک رضایی، مدیرکل دفتر موسیقی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در گفت‌وگو با «ایران» درباره شکل‌گیری این رویداد و نقش آن در معرفی نغمه‌های عاشورایی اظهار کرد: «پروژه «خیمه هنر» به پیشنهاد دفتر موسیقی معاونت امور هنری و با حمایت معاونت امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از سال گذشته شکل گرفت تا میعادگاهی برای همه هنرمندان کشور در رشته‌های مختلف هنری باشد؛ فضایی که هنرمندان بتوانند ارادت، توجه و عشق خود را به اباعبدالله(ع) و واقعه عاشورا از طریق هنر بیان کنند.» او افزود: «سال گذشته این رویداد در دهه اول محرم برگزار شد و خوشبختانه اتفاق مثبت و جذابی رقم خورد. امسال با توجه به شرایط تصمیم گرفته شد برنامه در دهه دوم محرم برگزار شود. برنامه امسال گسترده‌تر طراحی و برنامه‌ریزی شده و امیدواریم مردم و علاقه‌مندان حوزه فرهنگ و هنر بتوانند از این فضای هنری بهره ببرند.» رضایی با اشاره به جایگاه هنر در ماندگاری واقعه عاشورا گفت: «ماندگاری عاشورا از نظر من به دلیل پیوند آن با هنر فاخر ایرانی است. این عمق و جایگاهی که این واقعه در دل و جان مردم پیدا کرده، حاصل روایت درست فرهنگ و هنر ایرانی از عاشورا در طول سال‌ها و قرن‌هاست.»

مدیرکل دفتر موسیقی ادامه داد: «ما در این رویداد تلاش می‌کنیم با پاسداشت و ارزش‌گذاری میراث هنر عاشورایی که از گذشتگان به ما رسیده، با حضور هنرمندان معاصر و استفاده از خلاقیت‌های جدید، این مسیر را ارتقا دهیم و تولیدات فاخر و به‌روزتری در حوزه هنر عاشورایی داشته باشیم.»

او درباره بخش‌های مختلف «خیمه هنر» توضیح داد: «در این رویداد شاهد خلق آثار تجسمی، اجرای نمایش، تعزیه و پرده‌خوانی خواهیم بود. در حوزه موسیقی نیز علاوه بر حضور گروه‌های سرود و اجرای آثار تولیدشده در مجموعه‌های فرهنگی و مذهبی، هر شب به موسیقی سوگ یکی از مناطق فرهنگی کشور اختصاص دارد.»

رضایی افزود: «برنامه موسیقی را با موسیقی سوگ مازندران آغاز کردیم و در شب‌های دیگر نیز متناسب با مناطق مختلف، موسیقی آیینی آن منطقه اجرا خواهد شد. این برنامه فرصتی است برای معرفی بخشی از ظرفیت‌های موسیقایی اقوام ایران در حوزه آیین‌های عاشورایی.»

او با اشاره به حضور ارکستر سازهای بادی تهران در این رویداد گفت: «این ارکستر قطعات حزن‌انگیز و آثاری مرتبط با فیلم‌ها و سریال‌های مرتبط با این ایام را بازآفرینی کرده است که برای مخاطبان اجرا خواهد شد.»

مدیرکل دفتر موسیقی همچنین از حضور خوانندگان و شاعران آیینی در این برنامه خبر داد و گفت: «هر شب میزبان تعدادی از خوانندگان شاخص موسیقی هستیم تا در رثای اباعبدالله(ع) و واقعه عاشورا اجرا داشته باشند. همچنین دو شاعر عاشورایی نیز اشعار خود را برای مخاطبان ارائه خواهند کرد.»

تولید آثار موسیقایی برای ایام وداع و تشییع رهبر شهید

مدیرکل دفتر موسیقی درباره تولید آثار موسیقایی مرتبط با ایام وداع و تشییع رهبر شهید نیز گفت: «یک قطعه برای امام شهید آماده کرده‌ایم که در همان ایام منتشر خواهد شد. همچنین قطعات دیگری که در جریان جنگ ۴۰ روزه و به سفارش دفتر موسیقی و معاونت امور هنری تولید شده‌اند، دوباره اجرا خواهند شد.»

او ادامه داد: «در کنار این آثار، یک قطعه جدید نیز که آهنگسازی آن انجام شده، آماده انتشار است و در برنامه‌های مرتبط با این ایام ارائه خواهد شد.»

رازهای عباس خوانی

در اولین شب رویداد هنری «خیمه هنر»، موسیقی سوگینه‌های عاشورایی مازندران با اجرای رضا دیوسالار و همراهی محسن محمدزاده نوازنده ساز «للوا» برای مخاطبان اجرا شد. این اجرا شامل «چوپانی خوانی» و «عباس خوانی» بود؛ بخش‌هایی از موسیقی آیینی مازندران که پیوندی عمیق با فرهنگ عاشورایی این منطقه دارد.

رضا دیوسالار درباره انتخاب قطعات این اجرا به «ایران» گفت: «عباس خوانی یکی از رپرتوارهای ساز للوا است و بخش دیگر این برنامه از موسیقی فولک مازندران انتخاب شده که با موسیقی مذهبی آمیختگی دارد و تلاش کردیم بخشی از این میراث موسیقایی را ارائه کنیم و امیدوارم مورد توجه مخاطبان قرار گرفته باشد.»

او درباره جایگاه موسیقی آیینی در مازندران توضیح داد: «ما در مازندران یک موسیقی فولک و آیینی داریم که بخشی از آن با سازهایی مانند سنج و دمام در دسته‌های عزاداری اجرا می‌شود. اما در گذشته ساختار موسیقی آیینی ما با امروز تفاوت داشت.»

این پژوهشگر موسیقی افزود: «در مازندران به دلیل شیوه زندگی مردم که بیشتر با دامداری و کشاورزی همراه بود، گاهی چوپان یا کشاورز نمی‌توانست خود را به دسته‌های عزاداری یا مراسم تعزیه برساند، بنابراین در خلوت خودش قطعاتی از رپرتوار للوا را در ایام محرم اجرا می‌کرد؛ از جمله عباس خوانی که در کنار سوگینه‌های عاشورایی مازندران معنا پیدا می‌کرد.»

فراموشی برخی نغمه‌ها و ماندگاری آیین‌ها

دیوسالار درباره وضعیت امروز موسیقی‌های آیینی و آنچه از گذشته باقی مانده است، بیان کرد: «اینکه برخی کارکردهای گذشته از بین رفته، درست است. ما موسیقی سوگی داشتیم که پیش از اسلام نیز با ساز اجرا می‌شد و پس از اسلام شکل‌هایی از سینه‌زنی و آیین‌های مذهبی با سازهای کوبه‌ای مانند سنج، دمام و دهل شکل گرفت. درواقع در گذشته این آیین‌ها بیشتر خواننده‌محور بودند و سازها نقش ملودیک پررنگی نداشتند. البته برخی لحن‌ها در گذر زمان فراموش شدند اما آداب و شکل آیین‌ها همچنان باقی مانده است؛ مانند زنجیرزنی و سینه‌زنی.»

این هنرمند ادامه داد: «به مرور زمان نوحه‌سرایانی آمدند که با ارادت به اهل بیت(ع) اشعار جدیدی در قالب‌هایی مانند بحر طویل سرودند، اما آنچه از گذشته تا امروز همچنان زنده مانده، امیری‌خوانی و تعزیه است.»

کاهش آموزش سازهای بومی

دیوسالار با اشاره به وضعیت نسل جدید در یادگیری موسیقی بومی مازندران گفت: «متأسفانه نسل امروز ارتباط کمتری با این موسیقی دارد. مدتی پیش با یکی از کارشناسان موسیقی صدا و سیمای مازندران درباره راه‌اندازی جشنواره‌ای برای سازهای بومی صحبت می‌کردیم، اما دیدیم در منطقه‌ای مانند مازندران که از گلوگاه تا رامسر گسترده است، پراکندگی ساز للوا و آموزش آن بسیار کاهش پیدا کرده است.» او افزود: «در گذشته سبک زندگی مردم باعث می‌شد سازهایی مانند للوا و دوتار در خلوت زندگی مردم حضور داشته باشند و حتی در خدمت سوگینه‌های عاشورایی قرار بگیرند، اما امروز در برخی مناطق حتی برای آموزش این سازها مراجعه‌کننده‌ای وجود ندارد.»

این نوازنده و پژوهشگر موسیقی تأکید کرد: «حفظ این میراث نیازمند توجه بیشتر است؛ چرا که بخشی از هویت موسیقایی و آیینی مناطق مختلف ایران در همین نغمه‌ها و شیوه‌های اجرایی نهفته است.»

سنج و دمام روایت سوگ و عزاداری جنوب ایران

هادی لشکری، نوازنده دمام گروه موسیقی «آوای ساحل» که سال گذشته در اولین رویداد هنری «خیمه هنر» در پهنه رودکی به اجرای برنامه پرداخت، درباره جایگاه موسیقی آیینی جنوب ایران و نقش سنج و دمام در حفظ آیین‌های عزاداری بیان کرد: «موسیقی سنج و دمام یکی از شاخص‌ترین گونه‌های موسیقی سوگ در جنوب ایران است که در مناطقی همچون بوشهر، بندرعباس و خوزستان اجرا می‌شود.» لشکری با اشاره به پیوند این موسیقی با فرهنگ مردم جنوب افزود: «ما چون اهل خوزستان هستیم این موسیقی را در منطقه خودمان اجرا می‌کنیم. سنج و دمام بخشی از آیین‌های سوگواری مردم جنوب است که سال‌هاست در مراسم مذهبی حضور دارد.»

او درباره فعالیت گروه «آوای ساحل» بیان کرد: «این گروه از سال ۱۳۷۰ به شکل جدی فعالیت خود را آغاز کرد و در ایام محرم، صفر، دهه‌های عاشورا و مراسم‌های مختلف سوگواری اجرای برنامه داشتیم و این مسیر همچنان ادامه دارد.»

این نوازنده دمام با اشاره به قدمت موسیقی سوگ در جنوب ایران افزود: «سنج و دمام موسیقی سوگ است و قدمت بسیار زیادی دارد. ما از سال ۱۳۷۰ و پس از جنگ تحمیلی ایران و عراق تلاش کردیم این موسیقی را ادامه دهیم، اما پیش از ما هم افراد مختلفی این آیین را سینه به سینه منتقل کرده بودند تا به نسل امروز برسد.»

لشکری ادامه داد: «این آیین کهن همچنان زنده است؛ هرچند ممکن است شیوه نواختن در مناطق مختلف متفاوت باشد. برای مثال در بوشهر یا بندرعباس اجرای سنج و دمام با سبک خاص خودشان انجام می‌شود، اما ریشه و اصالت آن حفظ شده است.»

او درباره ارتباط نسل جدید با این موسیقی آیینی گفت: «خوشبختانه جوان‌هایی که با گروه ما همکاری می‌کنند، علاقه خوبی به این نوع موسیقی دارند و در ایام محرم و صفر همراه هستند و پای کار می‌ایستند.»

لشکری همچنین به ورود سنج و دمام به تهران اشاره کرد و گفت: «ما از اولین گروه‌هایی بودیم که سنج و دمام را وارد تهران کردیم. فکر می‌کنم این اتفاق حدود سال‌های ۶۲ یا ۶۳ رخ داد. زمانی که جنگ شد، بیشتر اعضای گروه از بچه‌های خرمشهر بودند و وقتی به تهران آمدیم تصمیم گرفتیم این ساز و این آیین را همراه خودمان بیاوریم و تا امروز هم سعی کرده‌ایم آن را حفظ کنیم. درواقع بخش عمده فعالیت ما اجرای سوگواره‌ها و برنامه‌های آیینی با همین ساز سنج و دمام است.»

> رویداد هنری «خیمه هنر» تلاش دارد پیوند میان هنر ایرانی و فرهنگ عاشورا باشد و نغمه‌ها، آیین‌ها و روایت‌های عاشورایی را در قالب‌های مختلفی همچون موسیقی، نمایش و هنرهای تجسمی به مخاطبان ارائه کند

روایت حماسه و سوگ در قاب هنر

برش

مهدی شفیعی، معاون امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در گفت‌وگو با «ایران» درباره برگزاری دومین دوره این رویداد اظهار کرد: «تلاش شده است در «خیمه هنر» مجموعه‌ای وزین از گونه‌های مختلف هنری با مضامین دینی و آیینی برای مخاطبان عرضه شود. بر همین اساس برنامه‌هایی در حوزه‌های نمایش، موسیقی و هنرهای تجسمی انتخاب شده است.»

او با اشاره به اهداف این رویداد افزود: «هدف ما معرفی گسترده‌تر فرهنگ و هنر ایران اسلامی از نقاط مختلف کشور و ارائه شیوه‌ها و اشکال متنوع هنرهای آیینی کشور است.»

شفیعی ادامه داد: «در این رویداد آثار گروه‌های سنی مختلف، از پیشکسوتان تا نسل جوان عرضه می‌شوند. همچنین با توجه به شرایط اجتماعی و سیاسی کشور، مضامین ملی همچون جنگ رمضان، شهادت رهبر عزیز، شهدای دانش‌آموز میناب و شهدای ناو دنا در کنار مضامین عاشورایی مورد توجه قرار گرفته است.»

معاون امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی درباره بخش موسیقی این رویداد گفت: «در بخش موسیقی، آیین‌های موسیقایی نواحی از ۹ خطه کشور اجرا خواهد شد و یک اثر نیز از هنرمندان کشور افغانستان ارائه می‌شود. اجرای ارکستر سازهای بادی، سرودهایی با مضامین عاشورایی و موضوعات مرتبط با رهبر شهید، شعرخوانی شاعران برجسته آیینی، آیین موسیقایی سنج و دمام و اجرای سوگ‌خوانی هنرمندان موسیقی کشور از دیگر برنامه‌های این بخش است.»

او با اشاره به بخش هنرهای تجسمی نیز بیان کرد: «نمایشگاه آثار منتخب خلق‌شده توسط هنرمندان در خیمه هنر ۱۴۰۴، خلق آثار هنری همچون نقاشی و پرده‌نگاری عاشورایی، خوشنویسی و حضوری‌نویسی اشعار رهبر شهید از جمله برنامه‌های این بخش خواهد بود.»

شفیعی درباره بخش هنرهای نمایشی این رویداد نیز گفت: «در بخش نمایش، ۱۰ مجلس تعزیه از ۷ خطه کشور اجرا می‌شود و در کنار آن ۱۰ مجلس پرده‌خوانی نیز خواهیم داشت.»

معاون امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی درباره نقش این رویداد در معرفی آیین‌های عاشورایی در حوزه‌های مختلف هنری اظهار کرد: «بخشی از هنر ما به آیین‌ها مربوط است؛ آیین‌هایی که در حوزه آواها و نواها، نگاره‌ها و نمایش‌های ایرانی ظرفیت‌های بسیار ارزشمندی دارند. مناسبت‌هایی مانند محرم و رمضان فرصت‌هایی هستند تا این آیین‌ها بیشتر دیده شوند.»

شفیعی درباره آثار مرتبط با مراسم وداع و تشییع رهبر شهید گفت: «نمایشی با عنوان «قائد» آماده اجرا شده که سه شب در محوطه تئاترشهر اجرا می‌شود. همچنین سرودهایی مرتبط با رهبر شهید نیز در این ایام اجرا خواهند شد.»

معاون امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی درباره صیانت از موسیقی‌های اقوام مختلف ایران اظهار کرد: «رویدادهایی مانند جشنواره موسیقی نواحی ایران نقش مهمی در کشف ظرفیت‌ها و استعدادها، زنده‌نگه‌داشتن آیین‌ها و معرفی آنها داشته‌اند.»

او ادامه داد: «در برنامه‌های معاونت امور هنری، جشنواره‌های منطقه‌ای موسیقی نواحی را در مناطقی که دارای تنوع موسیقایی هستند طراحی کرده‌ایم تا متناسب با ظرفیت‌های هر منطقه برگزار شود و خروجی آنها در جشنواره موسیقی نواحی ارائه شود. امیدواریم در سال‌های آینده این مسیر را برای معرفی ظرفیت‌های هنر کشور جدی‌تر دنبال کنیم.»

یادداشت

محمدحسین اسماعیلی
مدیرکل توسعه آموزش‌های فرهنگی و هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

نگاهی به آموزش هنر در دوران جنگ و پساجنگ

از جبران خسارت تا ساختن تاب‌آوری

آموزش فرهنگی و هنری، صرفاً انتقال دانش و مهارت نیست؛ بلکه فرآیندی برای پرورش خلاقیت، هویت فرهنگی، ارزش‌ها و سرمایه اجتماعی است. با این حال، این فرآیند همواره تحت تأثیر متغیرهای گوناگونی قرار دارد؛ از تحولات سبک زندگی، وضعیت اقتصادی و معیشتی خانوارها و الگوهای مصرف فرهنگی گرفته تا فناوری‌های نوین، میزان سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، سیاست‌های فرهنگی دولت و چالش‌های پیش‌بینی‌ناپذیری همچون جنگ تحمیلی. هر یک از این عوامل می‌تواند مسیر آموزش هنر را دستخوش تغییر کرده و بر عملکرد مراکز آموزشی، مدرسان، هنرجویان و بازار آموزش اثر بگذارد.

تجربه جنگ‌های ۱۲ روزه و رمضان نشان داد که آموزش، بویژه آموزش هنر، از اولین حوزه‌هایی است که در شرایط خاص با اختلال مواجه می‌شود. تعطیلی یا نیمه‌تعطیلی بسیاری از آموزشگاه‌های هنری، کاهش استقبال خانواده‌ها از آموزش‌های غیررسمی، افت درآمد مدرسان و افزایش هزینه‌های اداره مراکز آموزشی، تنها بخشی از پیامدهای اقتصادی این شرایط بود. در چنین وضعیتی، آموزش هنر که پیش از آن نیز با محدودیت‌های اقتصادی روبه‌رو بود، بیش از گذشته آسیب‌پذیر شد.

اکنون که کشور وارد مرحله پساجنگ شده است، ضروری است نگاه سیاست‌گذاران از مدیریت بحران به «بازسازی و تاب‌آوری» تغییر کند. حمایت از آموزش هنر نباید صرفاً به جبران خسارت‌های مالی محدود شود، بلکه باید در قالب سیاست‌هایی دنبال شود که توان مقاومت و سازگاری این بخش را در برابر چالش‌های احتمالی آینده افزایش دهد. به بیان دیگر، امروز بیش از هر زمان دیگری نیازمند گذار از «اقتصاد آموزش هنر» به «اقتصاد تاب‌آوری آموزش هنر» هستیم.

اقتصاد تاب‌آوری به معنای ایجاد سازوکارهایی است که مراکز آموزشی بتوانند در شرایط خاص نیز به فعالیت خود ادامه دهند و پس از پایان بحران، با سرعت بیشتری به وضعیت عادی بازگردند. این هدف از طریق تنوع‌بخشی به منابع درآمدی، توسعه آموزش‌های مجازی و ترکیبی، بهره‌گیری از فناوری‌های نوین، تقویت مشارکت بخش خصوصی، حمایت‌های بیمه‌ای و مالی و طراحی صندوق‌های پشتیبان برای آموزشگاه‌ها و مدرسان قابل تحقق است.

در کنار این حمایت‌ها، بازنگری در رویکردهای سیاستی نیز اهمیت فراوانی دارد. آینده آموزش هنر را می‌توان در قالب دو پارادایم متفاوت تحلیل کرد.

پارادایم اول، «تحول و گشایش» است. در این رویکرد، بهبود شرایط اقتصادی، گسترش تعاملات فرهنگی و هنری با جهان، افزایش مشارکت بخش خصوصی و توسعه فناوری، زمینه رشد آموزش هنر را فراهم می‌کند. همچنین کاهش نگاه صرفاً امنیتی به حوزه فرهنگ و هنر و پذیرش آن به‌عنوان یکی از پیشران‌های توسعه اجتماعی، فضای مناسب‌تری برای خلاقیت، نوآوری و تربیت هنرمندان توانمند ایجاد خواهد کرد. در چنین شرایطی، سیاست‌گذاری فرهنگی از نظارت صرف فاصله گرفته و به سمت تسهیل‌گری، حمایت و توسعه حرکت می‌کند.

در مقابل، پارادایم دوم، «انقباض و تداوم» است؛ وضعیتی که در آن محدودیت‌های اقتصادی، کاهش تعاملات فرهنگی، تداوم نگاه محافظه‌کارانه و کاهش نقش بخش خصوصی، فرصت‌های رشد آموزش هنر را محدود می‌کند. نتیجه چنین رویکردی، کاهش سرمایه‌گذاری، افت کیفیت آموزش، تضعیف نوآوری و محدود شدن بازار کار هنرمندان خواهد بود.

بی‌تردید انتخاب میان این دو مسیر، صرفاً یک تصمیم فرهنگی نیست، بلکه تصمیمی اقتصادی و اجتماعی نیز محسوب می‌شود. سرمایه‌گذاری در آموزش هنر، سرمایه‌گذاری بر توسعه صنایع خلاق، افزایش اشتغال فرهنگی، ارتقای سرمایه اجتماعی و تقویت هویت ملی است. ازاین‌رو، حمایت از آموزش هنر باید به‌عنوان بخشی از راهبرد توسعه کشور مورد توجه قرار گیرد، نه صرفاً هزینه‌ای فرهنگی.

دوران پساجنگ، علاوه بر چالش‌ها، فرصت‌هایی نیز برای بازاندیشی در سیاست‌های فرهنگی فراهم می‌آورد. اگر این فرصت با اصلاح سیاست‌ها، افزایش اعتماد به نهادهای فرهنگی، تسهیل فعالیت بخش خصوصی و حمایت هدفمند از آموزشگاه‌ها همراه شود، می‌توان آموزش هنر را به یکی از ارکان بازسازی فرهنگی و اجتماعی کشور تبدیل کرد.

امروز بیش از هر زمان دیگری، آموزش هنر به سیاست‌هایی نیاز دارد که علاوه بر پاسخ‌گویی به نیازهای امروز، آن را برای مواجهه با چالش‌های آینده نیز آماده سازد. تحقق چنین هدفی مستلزم همکاری دولت، بخش خصوصی، نهادهای فرهنگی و جامعه هنری است. تنها در این صورت می‌توان از شرایط دشوار کنونی عبور کرد و آموزش هنر را به نهادی پویا، پایدار و تاب‌آور تبدیل ساخت؛ نهادی که نه‌تنها در روزهای آرام، بلکه در همه شرایط نیز بتواند نقش خود را در حفظ سرمایه فرهنگی و امید اجتماعی ایفا کند.

پدیده ترامپ!

ادامه از صفحه یک

تنسوتانی در فاصله یک و نیم کیلومتری از کانون انفجار سوار سه‌چرخه‌اش بود و بازی می‌کرد. تنسوتانی چند لحظه پس از انفجار کشته شده بود. پدرش نتوانسته بود پیکر سوخته کودکش را از سه‌چرخه جدا کند. او را با سه‌چرخه‌اش در باغچه خانه دفن کرده بود. ۴۰ سال بعد دوچرخه را از زیر خاک درآوردند و به موزه بردند. کودکان و نوجوانان ژاپنی با چشمان خیس اشک سه‌چرخه را می‌دیدند. برایم توضیح دادند که تمامی دانش‌آموزان ژاپنی در طول دوران دانش‌آموزی به شکل رسمی سه بار از هیروشیما و موزه صلح بازدید می‌کنند. ژاپنی‌ها تجاوز اتمی آمریکا را با برجسته کردن واژه «صلح» ثبت همیشگی کرده‌اند. نتیجه‌اش می‌دانید چه می‌شود؟ جهت اطلاع ترامپ! دیگر ژاپنی‌ها برنج آمریکایی که بهایش کمتر از نصف قیمت برنج ژاپنی است، مصرف نمی‌کنند. در فروشگاه‌ها برنج آمریکایی یافت نمی‌شود. کسی نمی‌خرد. سالی ۷۷۰ هزار تن برنج آمریکایی بر اساس قانون تجارت جهانی و برای کسر تجاری روابط آمریکا و ژاپن، خریداری می‌شود. اما صرف خوراک دام می‌شود! یعنی به‌رغم تسلیم بی قید و شرط ژاپن در برابر حملات اتمی آمریکا، فرهنگ و تمدن ژاپنی زنده است. این زندگی و دلایل آن را اشیهارا- بعداً شهردار توکیو- در سال ۱۹۸۹ در کتاب «ژاپن تنها کشوری که می‌تواند بگوید نه!» نوشته است. کتاب در واقع جوشش ریشه‌ها و جوانه‌های فرهنگ و تمدن ژاپنی است. همان که آمریکایی‌ها گمان می‌کردند نابود شده است.

ترامپ بعد از ادعای نابود کردن تمدن ایران، بعد از تهدید به ترور تیم مذاکره ایران در ژنو، توئیت زده است: «ایرانی‌ها خیلی مهربانند و قرار شده پول‌های مسدود شده آنها به کشاورزان آمریکایی داده شود تا برای ایرانی‌ها سویا بفرستند!» نماینده دائم ایران در سازمان ملل در نیویورک ادعای ترامپ کذاب را از بنیاد تکذیب کرد. البته در ایران به مصداق «تا کم خرد در جهان هست، ترامپ درنمی‌ماند!»، یکی هم گفت ما دیگر مستعمره آمریکا شدیم! تقویت و استحکام انسجام ملی یعنی پرهیز از بازی در زمین ترامپ! تمدن و فرهنگ ایرانی و اسلامی زنده است. دلیل؟! به خیابان‌ها و میدان‌های ایران بیایید. مراسم تشییع شهید امام خامنه‌ای را با چشمان باز ببینید!